
Vanhusneuvoston kokous

Aika: Keskiviikko 2.10.2024 klo 12.30–15

Paikka: Helsingin kaupungintalo, kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä:

Valtuustoryhmien edustajat:

Auni-Marja Vilavaara (Vihr.) pj.
Päivi Riihilahti-Syvänen (Kok.)
Anita Vihervaara (SDP), Vesa Paavosen varajäsen
Jussi Silvonon (Vas.)
~~Sami Liukkonen (PS), Reetta Angelvo-Riipisen varajäsen~~

Järjestöjen edustajat:

Leena Lähdesmäki Eläkeläiset ry., Helsingin aluejärjestö
Pirjo-Liisa Kangasniemi Helsingin kansallinen senioripiiri, vpj.
Erik Wallin Samrådet i SPF Helsingfors
Lahja Sjöblom Eläkkeensaajien Keskusliiton Helsingin piiri
Simo-Pekka Hämäläinen Helsingin Kunnalliset eläkeläiset,
Liisa Hangonmäen varajäsen
Susanna Lehtovaara Jade-yhteisö
Marja Ruotsalainen Pääkaupunkiseudun omaishoitajat
Maarit Turu-Gromoff Helsingin Muistiyhdistys
Ulla Lumijärvi Helsingin seurakuntayhtymä, Pirkko Linderin varajäsen klo
13.20 alkaen

Kaupungin pysyvät asiantuntijat

Pia Nurme Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
~~Sari Tenni Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala~~
Pirjo Tujula Kaupunkiympäristön toimiala
Minna Ekman Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala, Silva Siponkosken
varajäsen
Tommi Sulander Kaupunginkanslia

Muut kaupungin edustajat (kaupunginkanslia):

Marja Säikkä asiantuntija, vanhusneuvoston sihteeri
Anni Raitaniemi projektisuunnittelija, kumppanuustiimi, klo 13.45 asti
Titta Reunanen kumppanuuspäällikkö, kumppanuustiimi, klo 13.45 alkaen
Tiina Lappalainen asiantuntija, vammaisneuvoston sihteeri, etäyhteys

Vierailijat:

~~Terhi Peltokorpi Keskustan valtuustoryhmä, kohta 5~~
Sarianna Hanski Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kohta 6
Lari Vilkmann Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kohta 6
Riina Lilja Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala, kohta 7, etäyhteys
Mari Helin Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala, kohta 7, etäyhteys
Kristiina Stenman Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kohta 8
Tiina Nurmenniemi Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kohta 8
Eliisa Saarinen Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kohta 8

1 Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.30.

2 Osallistujien toteaminen

Todettiin osallistujat ja toivotettiin tervetulleeksi erityisesti vanhusneuvoston uudet jäsenet ja ensimmäistä kertaa paikalla olevat varajäsenet.

VANHUSNEUVOSTO

3 Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokouksen asialista. Koska Keskustan valtuustoryhmän puheenjohtaja (kohta 5) oli estynyt, vaihdettiin käsiteltävien asioiden aikataulua niin, että Keskustan valtuustoryhmän vierailun (kohta 5) tilalla käsitellään kulttuurin ja vapaa-ajan valtionperintöhankkeet (asialistan kohta 6), ja asialistankohdan 6 tilalla käsitellään muut asiat (kohta 10). Tällöin asialistan kohta 11 siirtyy kohdaksi 10 ja kohta 12 siirtyy kohdaksi 11.

4 Muistion tarkastaminen ja edellisen kokouksen muistio

Valittiin muistion tarkistajiksi aakkosjärjestyksen mukaisesti Marja Ruotsalainen ja Jussi Silvonon

5 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan valtionperintöhankkeet

Sarianna Hanski ja Lari Vilkmán

Sarianna Hanski ja Lari Vilkmán esittelivät kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan valtionperintöhankkeita. Avustus iäkkäiden ihmisten liikkumisen ja kulttuuritoiminnan edistämiseksi on yksi strategisista toimenpiteistä, joilla tuetaan toimintakykyistä ikääntymistä. Avustusta jaetaan kulttuuripalveluihin ja liikuntapalveluihin. Avustusten vaikuttavuuden arviointia on kehitetty ja tietoa arvioinnin tuloksista jaetaan mielellään myös vanhusneuvostolle. Avustuksista järjestetään hankeklínikka 10.10.2024. Esitys on liitteenä.

Vanhusneuvosto toivoi käytännön esimerkkejä rahoitettavista hankkeista. Hankkeet ovat muun muassa liikuntaa kävelystä karateen, ikäpolvien välistä liikuntaa, kulttuurista sirkusta, tanssia, kulttuurikaveritoiminnan kielivalikoiman kehittämistä, kulttuuriperintötoimintaa ja kädentaitoja. Vanhusneuvosto toivoo tutustuttavakseen hankkeisiin liittyvää raportointitietoa. Keskusteluissa nousi esiin hakemiseen liittyvät haasteet. Toiveena esitettiin haun yhtenäistämistä muiden kaupungin avustusten kanssa. Vanhusneuvosto piti tärkeänä, että rahoitettavassa toiminnassa ei olisi pääsymaksuja osallistujille. Kysymyksissä voi olla yhteydessä esittelijöihin.

6 Muut asiat:

a. **Vanhusneuvoston ja Helsingin Eläkeläisjärjestöt HEJ ry:n avoin yleisötilaisuus Kampin palvelukeskuksessa 24.10. klo 12.30–15.**

Tilaisuuden aiheena on Asumista ja aivoterveyttä. Järjestelyihin lupautuivat avuksi Auni-Marja, Pirjo-Liisa, Marja R, Simo-Pekka ja Erik. Marja S lähettää sähköpostitse tilaisuuden mainosmateriaalin.

b. **Vanhusneuvoston esittelypöytä aivoterveysmessuilla 7.11.2024.**

Marja S huolehtii materiaalin ja on itse varautunut olemaan paikalla. Auni-Marja on todennäköisesti käytettävissä. Halukkaat ilmoittautuvat Marjalle.

c. **Osallistuja Mannerheimintien työmaaraatiin**

Mannerheimintien työmaaraadin ensimmäinen kokous on 8.10. Auni-Marja on ilmoitettu tähän, mutta antaa mielellään osallistumismahdollisuuden muille halukkaille. Halukkaat ilmoittautuvat Marjalle tai Auni-Marjalle.

d. **Kansliapäällikön vierailu työvaliokunnan kokouksessa 20.11.**

Keskusteltavia aiheita toivotaan etukäteen. Kysymyksiä saa lähettää Marjalle ja Auni-Marjalle

e. **Vanhusneuvostopäivä 30.10. Vanhalla ylioppilastalolla**

Helsingin vanhusneuvostolle on varattu 10 paikkaa, joista 1 on vielä vapaana. Ilmoittautumiset Marjalle.

f. Pääkaupunkiseudun vanhusneuvostojen tapaaminen Espoossa

Espoo kutsuu pääkaupunkiseudun vanhusneuvostot yhteiseen tapaamiseen ja ehdottaa ajaksi 14.11. klo 9.30–12. Aihetoiveita on pyydetty välitettäväksi Espooseen. Kokouksessa aihetoiveiksi ehdotettiin HSL:n lippujen hintoja ikääntyneille ja tietoa yli 70-vuotiaille tarkoitettusta Espoo-rannekkeesta.

g. Viron Eläkeläisliiton seminaari

Vanhusneuvoston jäseniä on kutsuttu Viron Eläkeläisliiton seminaariin, joka pidetään Tallinnassa 25.10. klo 12–16. Auni-Marja ja Jussi ovat halukkaita osallistumaan.

h. Vuosaaren seniorikeskuksen rakentaminen

Maarit kertoi, että Vuosaaren seniorikeskuksen rakentamisen suunnitelmia on esitelty Vuosaariverkoston tilaisuudessa. Haasteena on ARA-rahoituksen pienentyminen ja sen vaikutukset seniorikeskuksen rakentamiseen. Vanhusneuvosto toivoo tietoa, onko talousarviossa varattu rahaa Vuosaaren seniorikeskuksen rakentamiseen. Odotetaan asiasta tarkempaa tietoa SOTEPE:stä ja KYMP:stä.

7 Omaishoidon kyselyn tulokset

Riina Lilja ja Mari Helin

Riina Lilja ja Mari Helin Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluista esittelivät omaishoidon kyselyn tuloksia. Kysely lähetettiin 3310 omaishoitajalle, joista vastasi 953. Kehittämiskohteina nousi esiin tietokoonti omaishoidon tuen asiakkaille ja tiedon jakamisen eri muodot, lakisääteisten vapaiden käytön lisääminen ja luottamuksen kasvattaminen palvelujen laatuun sekä perhehoidon kehittäminen. Kyselyssä esiin nousseita asioita on lähdetty kehittämään palveluissa lisäämällä muun muassa kokemusasiantuntijoiden käyttöä ja asiakkaiden mukaan ottamista kehittämiseen. Esitys on liitteenä.

Keskusteluissa nousi esiin kielivähemmistöjen huomioiminen kyselyn toteuttamisessa sekä kuormittuneen omaishoitajan jaksaminen vastata kyselyyn. Lisäksi keskusteltiin lakisääteisen terveystarkastuksen vähäisestä hyödyntämisestä. Vanhusneuvosto nosti esiin omaishoitajien vaikeuden päästä terveydenhuoltoon ylipäänsä, ja esimerkiksi hammashoittoon on vaikea saada aikoja silloin kun omaishoitaja itse pääsisi terveydenhuoltokäynnille. Lisäksi todettiin, että henkilökohtaisten kohtaamisten merkitys on tärkeä.

Tauko 14–14.10**8 Vapaaehtoistoiminta Helsingin kaupungilla, mitä kuuluu kehittämisen näkökulmasta?**

Kristiina Stenman, Eliisa Saarinen ja Tiina Nurmenniemi

Kristiina Stenman, Eliisa Saarinen ja Tiina Nurmenniemi Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalta esittelivät Helsingin kaupungin vapaaehtoistoiminnan kuulumisia. Toiminnassa on n. 5500 vapaaehtoista, joista noin puolet on järjestöyhteistyön kautta ja noin puolet kaupungin omia vapaaehtoisia. Vapaaehtoisissa on paljon ikääntyneitä. Vapaaehtoistoiminnan monista toimintamuodoista nostettiin esille erityisesti kirjastokävelyt, liikuntaluotsi-toiminta ja saattohoidon vapaaehtoiset. Vapaaehtoistoiminnassa on pilotoitu toiminnanohjausjärjestelmää. Järjestelmän avulla parannetaan tiedonkulkua ja vapaaehtoisen mahdollisuuksia hakea tietoa kiinnostavista vapaaehtoistehtävistä. Vapaaehtoisten osallistumisen mahdollisuuksia on parannettu myös viestinnällä. Esitys on liitteenä.

Vanhusneuvosto on tyytyväinen vapaaehtoistoiminnan laajuuteen ja vie tietoa omille taustatahoilleen. Viestinnästä pidettiin tärkeänä painetun tiedotuksen käyttöä.

9 Toimijoiden ajankohtaiset kuulumiset

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala, Pia Nurme:

Pia Nurme on aloittanut Seija Meripaasin seuraajana 1.10.2024 alkaen ja on jatkossa toimialan edustajana vanhusneuvostossa. Perhehoitajien palkkioiden myöntämisperusteet on käsitelty sotepe-lautakunnassa. Kiinnostusta perhehoitajaksi ryhtymiseen on ollut. Tällä toiminnalla voidaan tukea myös omaishoitajien vapaita. Syyskuussa on tullut 28 uutta lähihoitajaksi opiskelevaa ulkomailta rekrytoitua hoitajaa. Kausirokotukset ovat käynnissä.

Kaupunkiympäristön toimiala, Pirjo Tujula:

Liikenneturvallisuuskysely on menossa ja vastausaikaa on 3.10. saakka. Siltasaarenkadun pysähdyksissä ollut työmaa saadaan nyt etenemään. Runeberginkadulla matkailuliikenteen pysäkki Terveys- ja hyvinvointikeskuksen edessä on muutettu saattoliikenteelle. Pysäkki merkitään pysäköintikiellolla molemmilla puolilla katua. Auton saa pysäyttää kyytiin nousemisen ja lyhyen lastaamisen ajaksi. Kaupunki käy keskustan alueella matkailuliikenteen pysäkit läpi kokonaisuutena.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, Minna Ekman:

Ensi viikolla on vanhusten viikko ja silloin on paljon liikuntatapahtumia. Ikääntyneiden liikuntaraati käynnistyy Malmin alueella. Minna laittaa tietoa sähköpostitse Marjan kautta.

Kaupunginkanslia, Tommi Sulander:

Toimintaympäristön muutosten ja ilmiöiden sekä strategian tietopohjan valmistelu toimialojen kanssa on aloitettu syksyllä 2024. Tommi tuo työskentelyssä ikääntyneiden näkökulmaa esille. Ikääntyneiden hyvinvointia edistävässä strategisessa verkostossa esitellään marraskuussa tilastokatsaus, joka jaetaan vanhusneuvostolle.

Helsingin seurakuntayhtymä, Ulla Lumijärvi:

Ikääntyneiden kanssa tehtävässä työssä näkyy hintojen ja vuokrien nousu ja leikkaukset. Nämä aiheuttavat ihmisissä paljon huolta.

Helsingin Muistiyhdistys, Maarit Turu-Gromoff:

Helsingin Muistiyhdistys jakaa jäsenilleen tietoa muun muassa edunvalvontavaltuuksista. Yhdistys tarjoaa mahdollisuutta muistitestien tekemiseen ja perheterapiaan. Seuraavat ensitietoillat ovat 14.10. ja 21.10.2024. Hoivakoti-aiheinen ilta järjestetään 9.10.

Pääkaupunkiseudun Omaishoitajat, Marja Ruotsalainen:

Rahoitushaku on päättynyt ja järjestöille on järjestetty kuulemistilaisuuksia rahoituksen leikkauksiin liittyen. Järjestö on tehnyt vierailun eduskuntaan. Viikolla 48 on omaishoitajien valtakunnallinen viikko ja tuolloin pidetään Kampissa seminaari. Mainos välitetään vanhusneuvostolle.

Jade yhteisö ry, Susanna Lehtovaara:

Uusi thankielisten iäkkäiden ryhmä on alkamassa. Erasmus+ -yhteistyöhankkeen webinaarisarja on alkamassa. Kutsu välitetään vanhusneuvostolle.

Päätettiin, että eläkeläisjärjestöjen ajankohtaiset asiat käsitellään ensi kerralla.

10 Tiedotusasiat

- a. Ensimmäinen Ikädialogi pidettiin 16.9.2024. Aiheena oli ikääntyneiden toimeentulo. Keskustelussa oli laaja joukko asiantuntijoita ja vanhusneuvoston edustajia. Keskustelussa

VANHUSNEUVOSTO

tunnistettiin ilmiönä asiakasmaksuista johtuva velkaantuminen sekä taloudellinen hyväksikäyttö ja siitä johtuva häpeä. Ikädialogista tullut palaute on ollut hyvää.

- b. Vanhusneuvostolle on tullut lausuntopyyntö valtuustoaloitteesta perustaa sateenkaarisenioreille oma palvelutalo Helsinkiin. Ehdotettiin, että kutsutaan Sateenkaariseniorit kuultavaksi vanhusneuvoston kokoukseen.
- c. Hyvä Ikä -messut ovat käynnissä. Pirjo-Liisa toi messuilta tiedon, että maahanmuuttajataustaisten lähihoitajaopiskelijoiden on vaikea löytää harjoittelupaikkoja. Ehdotettiin, että myös eläkeläisjärjestöt voisivat ottaa työharjoittelijoita.

11 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.00.

Auni-Marja Vilavaara
puheenjohtaja

Marja Säikkä
sihteeri

Muistion tarkistivat:

Marja Ruotsalainen

Jussi Silvonen